

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Januar 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**tilsyn og afgiftskontrol
med spildevand**

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 2/2023 om tilsyn og afgiftskontrol med spildevand**

Skatteministerens redegørelse af 4. december 2023

Miljøministerens redegørelse af 8. december 2023

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som ministrene vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriernes initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

 Konklusion

Miljøministeren oplyser, at ministeren ser med stor alvor på de rejste kritikpunkter. Der er tale om fejl og mangler, som skal rettes op så hurtigt som muligt.

Skatteministeren oplyser, at ministeren tager Rigsrevisionens konklusion til efterretning.

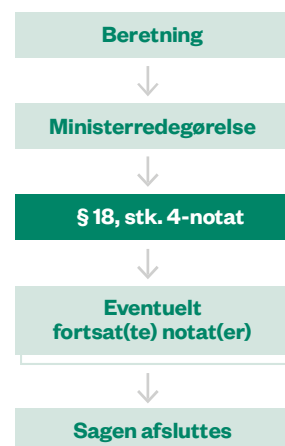
Begge ministerier har igangsat en række initiativer som opfølgning på den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Miljøministeriets arbejde med at ændre spildevandsbekendtgørelsen
- Miljøministeriets initiativer til at få overblik over alle tilladelser til udledning af spildevand, som ministeriet skal føre tilsyn med
- Miljøministeriets arbejde med at ændre på, hvem der er forpligtet til at lægge data om udledning af spildevand ind i PULS-databasen
- Miljøstyrelsens initiativ til at sikre, at tilladelserne til særligt forurenende virksomheder løbende revurderes i overensstemmelse med loven
- Miljøstyrelsens initiativ til at sikre, at kravet om at føre tilsyn med særligt forurenende virksomheder hvert 3. år overholdes
- Miljøministeriets arbejde med at opdatere håndhæelsesvejledningen
- Skatteministeriets arbejde med at sikre, at spildevandsudledere fremadrettet udvælges til kontrol på baggrund af en risikovurdering
- Skatteministeriets arbejde med at afdække, hvordan data fra Miljøstyrelsen kan anvendes bedre i Skattestyrelsens kontrolarbejde.

5. januar 2024

RN 701/24

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

PULS-databasen

Indberetninger af udledningstilladelser og udledninger af spildevand foregår primært via PULS-databasen. Databasen hører under Danmarks Miljøportal, som er et fælles-offentligt partnerskab mellem staten, kommunerne og regionerne.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i oktober 2023 en beretning om tilsyn og afgiftskontrol med spildevand. Beretningen handlede om Miljøministeriets tilsyn med spildevandsområdet og Skatteministeriets kontrol med spildevandsafgiften.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med, om spildevandsselskaber og særligt forurenende virksomheder har lovpligtige tilladelser til at udlede spildevand til vandløb, søer eller havet, og om udledningerne ligger inden for tilladelserne, så der kun udledes de mængder og stoffer, der er givet tilladelse til. Skattestyrelsen fører kontrol med, om afgiftspligtige spildevandsudledere betaler den lovpligtige spildevandsafgift.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de, at Miljøministeriets tilsyn med udledning af spildevand har været utilstrækkeligt. Det gælder overblik over, hvem der har tilladelse til at udlede spildevand, kontrol med, om vilkårene for tilladelserne er overholdt, og relevant håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven ved lovovertrædelser. Konsekvensen af et utilstrækkeligt tilsyn er, at vandmiljøet, jorden og grundvandet kan være belastet unødigt.

Statsrevisorerne fandt desuden, at Skatteministeriets kontrol med spildevandsafgiften ikke har været helt tilfredsstillende. Statsrevisorerne fandt det sandsynliggjort, at Skatteministeriet kunne have fundet flere spildevandsudledere, som ikke har betalt korrekt spildevandsafgift, hvis ministeriet havde arbejdet mere risiko- og databaseret.

4. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministrenes redegørelser

Miljøministeriets overordnede initiativ

6. Miljøministeren oplyser, at ministeren vil følge op på kritikken ved at ændre spildevandsbekendtgørelsen og derigennem give Miljøstyrelsen bedre vilkår for at føre tilsyn med udledninger af spildevand.

7. Rigsrevisionen vil fortsat følge Miljøministeriets arbejde med at ændre spildevandsbekendtgørelsen.

Miljøministeriets overblik over tilladelser

8. Statsrevisorerne hæftede sig ved, at Miljøstyrelsen ikke har overblik over alle tilladelser og dermed ikke et fuldstændigt grundlag for udvælgelsen til tilsyn. I 2022 manglede styrelsen 9 % af tilladelserne til renseanlæg, 82 % af tilladelserne til overløb og 87 % af tilladelserne til regnvandsudløb.

Det fremgik af beretningen, at kommunerne skal indberette udledningstilladelser for renseanlæg, overløb og regnvandsudløb. Det gælder for tilladelser, som er givet efter november 2019.

9. Miljøministeren oplyser, at Miljøstyrelsen vil fortsætte dialogen med kommunerne om, hvordan det sikres, at alle tilladelser indberettes. Dette vil fx ske på de årlige dialogmøder med kommunerne.

Miljøministeren oplyser også, at ministeren ønsker at styrke Miljøstyrelsens mulighed for at føre effektivt tilsyn med de ældre tilladelser til overløb. Derfor vil ministeren aftale med kommunerne, at de lægger alle de ældre tilladelser til overløb – altså de 82 % – ind i PULS-databasen, så styrelsen får elektronisk adgang til dem.

10. Rigsrevisionen vil fortsat følge Miljøministeriets initiativer til at få overblik over alle tilladelser til udledning af spildevand, som ministeriet skal føre tilsyn med.

Miljøministeriets tilsyn med indberetninger

11. Statsrevisorerne bemærkede, at Miljøstyrelsen i lovgivningen hverken har pligt til at føre tilsyn med, om kommunerne overholder deres pligt til at indberette udledninger af spildevand, eller angiveligt har mulighed for at håndhæve det. Statsrevisorerne vurderede, at styrelsen bør forholde sig til, om der er væsentlige fejl eller mangler i kommunernes indberetninger, da det har betydning for tilsynet med overholdelse af vilkårene i tilladelse.

Det fremgik af beretningen, at Miljøstyrelsens tilsyn med indberetningerne for overløb og regnvandsudløb viste fejl, som styrelsen ikke selv havde fundet. I 361 tilfælde var det indberettet, at mængden af spildevand var 0, selv om andre data viste, at der var udledt spildevand.

12. Miljøministeren oplyser, at ministeren vil ændre på, hvem der er forpligtet til at lægge data om udledning af spildevand ind i PULS-databasen. I dag er kommunerne ansvarlige. Kommunerne får i langt de fleste tilfælde data fra spildevandsselskaberne. Fremover skal spildevandsselskaberne have ansvaret for at indberette data direkte til PULS-databasen. Det har ifølge ministeren flere fordele. Dels bliver der et led mindre i indberetningskæden – og dermed mindre administrativt arbejde og færre fejlkilder. Dels bliver det muligt for Miljøstyrelsen at sanktionere de spildevandsselskaber, der ikke indberetter data tilfredsstillende.

Miljøministeren oplyser videre, at Miljøstyrelsen – efter Rigsrevisionen påbegyndte sin undersøgelse – har indført et nyt værktøj i form af et it-system, der giver alarm, hvis der er fejlindberetninger. Det skal ifølge Miljøministeriet fange de åbenlyse fejl. Miljøstyrelsen vil desuden drøfte indberetningerne med kommunerne og følge udviklingen i indberettede data i PULS-databasen. Styrelsen vil derudover omstrukturere tilsynet for at sikre større specialisering og bedre faglige fællesskaber.

13. Rigsrevisionen vil fortsat følge Miljøministeriets arbejde med at ændre på, hvem der er forpligtet til at lægge data om udledning af spildevand ind i PULS-databasen.

Renseanlæg

Noget spildevand skal renses, inden det må ledes ud i naturen. Det sker i renseanlæg. Spildevandsselskaberne håndterer og renser spildevand fra beboelse, industrier og regnvand, der ledes gennem offentlige kloakker. Spildevandet udledes via renseanlæg, overløb og regnvandsudløb.

Overløb

Udledning af urensset spildevand til fx havet, når kloakker og renseanlæg ikke kan følge med ved kraftig regn.

Regnvandsudløb

Udledning af regnvand, der er blevet forurenset, men ikke blandet med kloakvand.

Miljøministeriets revurderinger af tilladelser til særligt forurenende virksomheder

14. Statsrevisorerne hæftede sig ved, at Miljøstyrelsen i 10 ud af 77 tilfælde ikke har opfyldt lovkravet om løbende at revurdere tilladelserne til særligt forurenende virksomheder.

15. Miljøministeren oplyser, at Miljøstyrelsen vil prioritere opgaven med revurdering af tilladelser forud for andre opgaver.

16. Rigsrevisionen vil fortsat følge Miljøstyrelsens initiativ til at sikre, at tilladelserne til særligt forurenende virksomheder løbende revurderes i overensstemmelse med loven.

Miljøministeriets tilsyn med særligt forurenende virksomheder

17. Statsrevisorerne hæftede sig ved, at Miljøstyrelsen for 11 ud af 77 særligt forurenende virksomheder ikke har overholdt miljøtilsynsbekendtgørelsens krav om, at der skal føres tilsyn mindst hvert 3. år.

18. Miljøministeren oplyser, at Miljøstyrelsen ved næste tilsynsplanlægning vil planlægge således, at antallet af årlige fysiske tilsyn fordeles jævnt ud over tilsynsperioden og dermed giver en jævn årlig belastning. Styrelsen forventer, at det vil skabe rum for at gennemføre de krævede fysiske tilsyn.

19. Rigsrevisionen vil fortsat følge Miljøstyrelsens initiativ til at sikre, at kravet om at føre tilsyn med særligt forurenende virksomheder hvert 3. år overholdes.

Miljøministeriets håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven

20. Statsrevisorerne hæftede sig bl.a. særligt ved, at Miljøstyrelsen i de 12 tilsynssager, som indgik i undersøgelsen, har fundet i alt 98 overtrædelser af vilkårene i tilladelserne i perioden 2016-2022. I de 12 tilsynssager har styrelsen 21 gange fundet ulovlige udledninger af spildevand på grund af manglende tilladelser.

Statsrevisorerne hæftede sig også ved, at Miljøstyrelsen i omkring halvdelen af tilfældene med manglende tilladelser eller overtrædelse af vilkår i de 12 tilsynssager har gjort brug af håndhævelsesmulighederne henstilling og indskærpelse, men ikke hårdere håndhævelsesmuligheder som fx politianmeldelse.

21. Miljøministeren oplyser, at Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven er under revision. I den forbindelse har Miljøstyrelsen også fokus på styrelsens håndhævelsespraksis, herunder praksis for indgivelse af politianmeldelser, og om der er behov for en ændret praksis for brugen af bl.a. politianmeldelser på visse områder. Miljøstyrelsen vil i 1. halvår 2024 gennemgå sin praksis for håndhævelse af tilsynet med de særligt forurenende virksomheder og spildevandsforsyningssselskaberne. I forlængelse heraf vil styrelsen også opdatere sine interne procedurer og paradigmer for håndhævelse.

22. Rigsrevisionen vil fortsat følge Miljøministeriets arbejde med at opdatere håndhævelsesvejledningen.

Skatteministeriets udvælgelse af spildevandsudledere

23. Det fremgik af beretningen, at Skattestyrelsen ikke udvalgte spildevandsudledere til kontrol på baggrund af en risikovurdering.

Statsrevisorerne hæftede sig ved, at Skattestyrelsen har udvalgt 12 sager til kontrol. Styrelsen fandt mindre fejl i 8 af de 12 sager. Fejlene beløb sig samlet set til ca. 300.000 kr.

24. Skatteministeren forholder sig ikke til emnet i sin redegørelse til beretningen.

25. Rigsrevisionen forventer, at Skatteministeriet fremadrettet vil udvælge spildevandsudledere til kontrol på baggrund af en risikovurdering, og vil fortsat følge Skatteministeriets arbejde hermed.

Skatteministeriets mulighed for at indhente data

26. Statsrevisorerne hæftede sig ved, at Skattestyrelsen ikke har udnyttet muligheden i spildevandsafgiftsloven for at indhente data fra Miljøstyrelsen og dermed få et samlet overblik over, hvem der kan have pligt til at betale spildevandsafgift.

Skatteministeren oplyser, at det naturligvis er en fordel, hvis andre myndigheders data kan understøtte Skattestyrelsens kontrolarbejde. Ministeren er derfor tilfreds med, at Skattestyrelsen har oplyst, at styrelsen vil afdække, hvordan data fra Miljøstyrelsen kan anvendes bedre.

27. Rigsrevisionen vil fortsat følge Skatteministeriets arbejde med at afdække, hvordan data fra Miljøstyrelsen kan anvendes bedre i Skattestyrelsens kontrolarbejde.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Tilsyn og afgifts-kontrol med spildevand (nr. 2/2023)	Miljø- og Fødevarer-udvalget: 11-10-2023	Miljø- og Fødevarer-udvalget: 15-11-2023	Skatteministeren: 11-10-2023 (20) 27-10-2023 (62)	Miljø- og Fødevarer-udvalget: 15-11-2023		Anmeldt: 19-10-2023
09-10-2023	Skatteudvalget: 11-10-2023		27-10-2023 (63) 27-10-2023 (64)			Besvaret: 27-10-2023
Ministerredegørelser:	Finansudvalget: 26-10-2023		27-10-2023 (65) 27-10-2023 (66)			
Skatteministeren: 04-12-2023			17-11-2023 (133)			
Miljøministeren: 08-12-2023			21-11-2023 (169) 22-11-2023 (176)			